

aše Beseda

AY ZE STARÝCH VLASTÍ

z návštěvy Československé Republiky.

(Pokračování.) Praha—Čechy.

Dne 5. července 1920.

st po sokolském sletu a záro- po americkém svátku — 4. venel, který byl hlavně na Žo- oslavován. Po pražských u- u táhlo Žižkovu vojsko v do- velikém průvodu a bylo staro- lými válečnými pomůckami vy- rojeno, což ovšem vyvolalo po- pitelný úžas, kde že měli ve- erou tu výpravu uschovanou. astníci průvodu pochodovali na skolské sletišti, já ale jsem tam ehl, neboť jsem se šel podívat o Královské obory, což jest veli- e krásná procházka. Tam spa- jsem nádherný obraz, předsta- ňel bitvu u Lipan a jemuž ne- í ve světě rovno, neboť je to na- nejvyšší úctyhavné umělecké dílo. Byli jsme též panem prezidentem zvaní na hrad, kde jsme velmi příjemně odpoledne strávili. Pan prezident i jeho deera, slečna Ali- ce, se s námi bavili. Na p. Ma- sarykovi lze pozorovati, že jest příliš upracovaný. Není to zajisté žádnou rozkoší zaujímatí úřad presidentský.

Přítomné jest již po pražských ulicích volnější a čas svým nezadr- žitelným krokem kvapí dále a veli- mi příjemně, neboť se stále nově a nově vyraženě naskytuje. Též jsem se jel do Karlových Varů podívat. Je to sice rozkošná vyjížďka pro cizince, jenž má příležitost kochati se pohledem na krásnou krajinu, upřímný Čech se však valně nepotěší. Jakmile totiž přijede se do Chomutova, značně ještě od německých hranic vzdá- leného, nic jiného neuslyšíte, než- li samou němčinu, přes to, že člo- věk v lidech tak mluvících po- znává Čechy. Od tohoto města po celé cestě mluví se vsude po- ze německy. V Karlových Va- rech vůbec pak lze se dosti za té- ko beze znalosti německého jazy- ka obejít, jelikož všecko se zde nalézá v rukou německých. Pobyt jest tam velice příjemný a všecko tam lze dostati, ačkoliv panuje tam velká drahota, jež není s onou v Praze ani k porovnání. V Pra- ze může člověk býti za polovinu peněz lépe živ, nežli co by ho to v Karlových Varech stálo. A při tom nemusí stále tu odporouč- němčinu poslouchat, neboť když vidím, jak ten lid jest zubožený a kterak podvýchovně trpí, tak bych vše, co jest německého, nej- raději na dně mořském viděl. Věřte, milí čtenáři, že jest těžkým vyličiti ty poměry na papíře a aby si mohl ten, kdo to nevidí, náležitou představu učiniti. Vez- me to zajisté ještě dlouhý čas, nežli se ty bédné poměry uspo- kojivě zlepší. Na zpáteční cestě za- stavili jsme se na Kladně, kde byla až hrůza ten nárek chudého lidu poslouchat. O ten brambor jest zde velká bída, nicméně dou- fám, že brzy úleva nastane, ne- boť na polích úroda se krásně u- kazuje. Stává ovšem otázka, zda- li bude mít chudý člověk za co kupovat, neboť Němci svým zbo- žím trhy zaplavují a v důsledku této okolnosti zdejší tovarníci dělný lid propouštějí z práce. Vy- hlídka tedy nejsou příliš slibné.

V příštím týdnu vyřídím se na výlet do Králova Hradce a pak do svého rodiště. O výsledku té- to cesty sdělím s vámi příště. Zdravím vás a často vás všech vzpomínám. Na zdar!

J. W. Prokop.

Manželé Ant. Dredloví, usídlení a chvalně známí v Crete, Nebr., obdrželi níže uvedený dopis od Olgy Albertové z Kostelee nad Orlicí, sestřenicí to paní Dredlo- vé. Manželé Ant. Dredloví, kte- ří se též rozhodli navštívit sta- rou vlast, v důsledku toho, že ne- mohli v určitém čase přeplavni listky dostati, odložili svůj vý- let až na příští rok. Obsah dopisu z Čech jest náse- dovný:

Kostelec nad Orlicí.

Drazí!—Pomalů se myslé náše uklidňují a skoro je nám líto, že to svaté nadšení posledních dnů musí přejít zase v běžný proud ži- vna. To, co Praha v těchto dnech prožila a my v duchu s ní,

nedá se vypsat, to se musí jen pročit. Tolik však víme, že to bylo něco velkolepého, a že snad ani Sokolstvo netušílo ještě na několik hodin před hlavním shodem, co bude pro český národ sokolský letošní slet znamenati. Teprve, když se začal sjíždět ven- kov a s ním ty zástupy lidí a když uviděli to svaté nadšení ná- roda, pak teprve postřehli Praha, co Sokolstvo pro vlast a budou- nost znamená! Vzpomínám všech těch, kteří se nedočkali...

Plakala celá česká Praha v dny sváteční, nadšením, a celý ven- kov při čtení novin plakal s se- bou... A což teprve, když jsme vítali ty, kteří byli svědky vši té slávy, a ty, kteří o ni měli zá- sluhu... Od doby převratu a vítání presidenta nezažili jsme něco podobného. Byl to vskutku svátek národní! Skoda jen, že nemohli jste býti mezi námi. Od- nemohli byste si dojmů nezapome- nutelných...

Dnes, drahá Boženko, dnes mám už pevnou víru v náš národ a v naše úplné vítězství... Teď už nezahyneme! Nebude nadarmo prolité naše nejdražší kr- ve, nebude nadarmo přineseno tolik obětí a těch mrazů... Va- še i naše práce ponese nejkrás- nější ovoce. Nyní víme všichni, kteří jsme se nad mnohým po- zastavili a ztráceli odvahu ku práci, kde máme začít pracovati a že jen idea sokolská nám zdemorali- sované válkou lidstvo zase na- rovatí. Začneme nyní pracovati s dvojnásobnou chutí a opravdova- stí svého nejvyššího nadšení a po- ctivých úmyslů.

Mně není dopřáno činně se sú- častnit cvičení sokolských, mám po přestálých útrapách zeslabené srdce; za to ale s celou svou du- ší věnuji se práci ve sboru osvě- tovců, — ku vzdělání našeho dorostu a to jest práce nemalá. Můžeme každý přispět dle svých sil, jen je-li vůle dobrá.

Vždy, i Němci nám přiznali, — že jest marno, čtít nás ubí- jet — to že jsme tímto sletem dokázali.

Dokázali jsme cizincé, která by- la v plném počtu zastoupena a o čemž se v anglických i francouz- ských novinách již dočeté, že ne- jsme jen národ služek a šuma- řů, za něž nás Vídeň vydávala. Všichni ti milí hosté z celého svě- ta odnesli si to nejkrásnější od- nás, co jsme jim mohli v upomín- ku dát: že nám nadarmo k naší samostatnosti nepřispěli a že je neklameme. Národ, který něco tak velkého, jako byl tento slet, po 500-letém útisku a bezpro- středně po pěti-leté válce vyko- nal, není národem, s nímž nemo-žno počítat...

Příkládám ti výstřížek z novin s ohlavením: "Dětské přání", děvčátka as 12-letého a opisují ti tatínkův listek, který mi po- slal z Prahy. Jest už 73 léta a jel v sokolském kroji na slet a ztrávil na sletišti plných 5 dnů v pláči a nadšení, nedbaje únavy — tu cítí teprve teď! Z toho seznáá, že žádný věk nebyl ušetřen, že to byl svátek všenárodní. Rozumní Němci se částečně přišli také po- diváti; židů a podobný "Volk" zalezli do koutů a nerušili nás ani svojí přítomností. Výrok jed- noho žida mi zůstane na vždy v paměti: vážnosti, s jakou byl ú- sudek pronesen, že totiž to, co vi- děl tyto dny v Praze, bylo tak velké, že to snad ani přítomnost neocení, to že je vše ohromného významu pro budoucnost. A vý- rok ten, z úst žida, našich úhlav- ních nepřátel za války, má oprav- dnou těži. Jsouť židé dobrými di- plomaty.

Posílám ti zároveň některé no- viny, v nichž dočeté se, ale ni- kdy do sytosti, o oslavách sletu- vých. Já to četla celá dny zno- va a znova, a vždy mi to bylo za- se nové...

Popíši ti jen ještě význam slet- ové scény obšírněji, nežli v no- vinách, která byla dílem Jarosla- va Kvapila, bývalého dramatur- ga v Národním divadle, nyní žela v ministerstvu a který byl jedním z vůdčích sil v Mafii za doby vál-ky— Prázdnou arenou přejde žena, ohlížející se smutně na všechny strany — a nenalézající nikoho. Stane u středu v pohnutí a za- myšlení. V malé chvíli ze všech čtyř věchů sletišti vstupují Mu- sy a buditelé národní v bílém rou- šce, přecházejí arenou, až najdou ženu, matku—vlast, kterou před- stavovala paní Růžena Nasková,

ženska Národního divadla, velká tragédka, miláček obecnostva a imponantní. Seskupí se kolem ní a různými pohyby naznačují svo- je poslání. Tu objeví se Samo— Čech, pak přicházejí rodiny a ro- dinky, usazují se kolem, přijdou Husité, Táboriti, Chodové atd.; všichni doprovázení vhodnými písněmi. Po celé dvě hodiny, co stavení sochy svobody trvá a je- řmí tvůrcem jest sochař prof. Rábl, hraje hudba, zvláště k to- mu složená. Alegorické vozy při- vázejí balvány ku stavbě sochy, která váží mnoho centů. Když jsou Čechy již celé, přichází Mo- rava, která se vyznačuje mnohými spopy, symbol to úrody, v po- stré směsici krojů. Valaši vítání jsou písní: "Dó, Valaši, dó"; Moravsko slovenskou Masaryko- vou obliženou: "Teče voda, te- če" a tak podobně. Severní mo- ravské menšíny zastřeny jsou smutkem, rovněž i Slezsko, které se tu, počtem mnohem menší, k Moravě. — Za mocného jasota výcho obecnostva vchází Slove- nsko, provázené voškerými písně- mi. Po utvoření těchto zemí v jeden celek vchází as 250 mužů- dělníků, polo-nahých, v modrých balenách, a chutě dávají se do stavby sochy. Matka vlast roz- dělá zatím ohně lásky a nadšení na úpatí sochy, jež znázorňuje říp a pod, a několik set dívek z baletu Národního divadla tan- ží v překrásných obrazech. Dív- ky tyto byly obléčeny v bílé ha- lenky, červené sukničky a měly modravé věnečky v rozpuštěných vlasech, zakončující plamen nadšení, jež přenášejí v lid. V tom přijíždí 1,200 Sokolůk, sta- nou uprostřed a počnou cvičiti prostná cvičení prvého sokolské- ho sletu a celý národ i obecn- stvo jásá... Po cvičení sply- nou s národem, zpívajíce písně sokolské.

Nyní nastává však příšerný o- kamžik, který do celého toho vle- chého stěti jako zdrcující blesk udeří. V ten jasot několika-tiš- eho, davu, seskupeného kolem matky vlasti a sochy Svobody, která je z poloviny již hotova, vtrhne šílenou rychlostí na čer- ný koni Válka, osob as 26 černě oděných, z nichž vlají žluté úzké prapory několik metrů dlou- hé, v šíleném letu vlající, je- drodu bleskem, nie netušíci dav a zmizí hned protilehlým výcho- dem. Dle vyprávění všech, byl to okamžik hrozný, každý cítil ty hrozné účinky války, jak dobře to bylo znázorněno. Za sletištem stříleno z kanonů a strojních pu- šek, troubeno na poplach a pod., což dojem jen zvyšovalo. Zasaže- ranou války, celý národ česko- slovenský, až na některé jedince opřené o hůl a Sokolstvo klesá, stojí v ušném ustrnutí a vzhlíží k matec vlasti, hledajíce ochrany. Některý z nich zatíná pěstě co pomstu těm, kteří tu zkázu vyvo- lali...

Po 10-minutovém boji matka vlast klesá v nohou sochy, přijí- ždí ještě jednou smečka banditů, kteří jí k nohám hodí zlomený meč, pak nastává mrtvé ticho, když horda vymetla ještě kde co bylo. I hudba zmlkne... V tom vchází do arény 200 malých "so- kolských káňat" za zpěvu sokol- ské hymny, jdou klidně přes mrtvolu, pohrávají si, skákají v dětském nadšení, až stanou u no- hou matky vlasti a počnou si hečti balounkem. Dojem nezapo- menutelný, když v mrtvém tichu jen nevinné děti si hrají...

Po chvíli začnou zpívat "Kde domov můj?" a zvuky té posvát- né písně probouzejí matku vlast, která zvolna vstává, rozhlíží se, sklání se k dětem a konečně po- stopí, rozdělá oheň, který se po- malu začíná zase vinout mrtvým polem. Zazheje Sokolstvo, které se pomalu uvědomuje, shývá se k mrtvým, líbá je v čelo — pro- boní k práci a obraně vlasti tak, že za zvuků hudby z Líbuše ná- rod je zase spojen a pracuje dále na dostavení sochy Svobody. Musy konají zase své poslání — vše zase žije, jásá — socha se dostavuje — leč k ustrnutí všech — chybí hlava...

V tom zavzní fanfáry z Líbuše, dělá duní, zvony zvoní — velebná chvěle... Do arény vjíždí na bílém oki sv. Václav a za ním bla- nítí rytíři. Jim v zápětí, jak do- jížděli do svých domovů, italská legionářka, pak francouzská a poslé- ze i ruští, kteří přinášejí hlavu sochy Svobody za ohromného ja- sota, který nemá konce. Všecko

Legionáři vážně krácejí k soše, odevzdávají hlavu dělnictvu, kte- ré sochu dostaví, legionáři pak před matkou—vlastí defilují, ná- rod jásá — býjí, ale legionáři vážným krokem opouštějí arénu k další dosud nedokončené prá- ci... Ukazují nám, že nás čeká ještě velká práce a zvon nás tím k společné práci a na nás jednot- livcích, kteří jsme i zde pomáha- li stavět, záleží, abychom jim v započaté, výtečné práci pomáha- li...

Vypsal jsem ti teď, milá Bo- ženko, jak jsem jen dovedla vše, co srdce naše v uplynulém týdnu zazřela, abys, když jsi nemohla bý- ti mezi námi, přece se také s námi radovala. Máš na to právo, po- máhala jsi dle svých sil s námi budovat. Musíš mít velmi hodné- ho muže, když pochopil tvé velké nadšení a lásku k staré vlasti...

Pomalů se nám legionáři vra- cejí a nám dodávají zase nové sí- ly k práci pro vlast... Tvoje— OLGA. Část obsahu sletového listku od tatínka: Od věrejšího triumfálního po- chodu Sokolstva Prahou, jsem v nevyčísitelné náladě. Stále mě ra- dost, co jsem viděl, nutí k slzám. Všeobecně se usuzuje, že ženy jed- dávek může předěly v graciosnosti — toť přirozené — 12,000 mla-

Peníze do Československa nasíláme rychle, spolehlivě a levně. Ukládáme vklady v kterékoliv bance v Čechách, Moravě neb na Slovensku, dle přání zasílatele. Prodáváme Československé Bondy a sice: 1000 K 4 1/2% Vládní bondy Československé \$28.50 1000 K 4% bondy města Prahy \$29.50 1000 K 4 bondy města Karlových Varů \$29.50 Ceny tyto se mění dle stoupající ceny těchto bondů byla \$102.00 při neb klesání kursu. Předválečné až \$108.00 za jeden kus (1000 K.) AMERICAN STATE BANK KAPITÁL A VKLADY PŘES PĚT MILIONŮ DOLLARŮ. 1825-27 Blue Island Ave., roh Loomis ul. CHICAGO, ILL. J. F. ŠTĚPINA, předseda. A. J. KRÁSA, pokladník. Úřední hodiny: od 9 do 5. V pondělí a ve čtvrtek do 8 hodin večer. Přijímání vkladů a peněžních zápisů do Evropy, v sobotu do 8 hod. večer.

žijí a jásá dojmutím. I my plá- čem s těmi, kteří nám vyprávě- jí... Legionáři vážně krácejí k soše, odevzdávají hlavu dělnictvu, kte- ré sochu dostaví, legionáři pak před matkou—vlastí defilují, ná- rod jásá — býjí, ale legionáři vážným krokem opouštějí arénu k další dosud nedokončené prá- ci... Ukazují nám, že nás čeká ještě velká práce a zvon nás tím k společné práci a na nás jednot- livcích, kteří jsme i zde pomáha- li stavět, záleží, abychom jim v započaté, výtečné práci pomáha- li...

dých žen — 24,000 rukou v pohy- bu, jako blesk rychlých, a ty bla- víčky červené... UPOZORNĚNÍ VŠEM NAŠIM PŘÍZNIVCŮM: Po delší již dobu téměř každé ho dne dostává se nám stížnosti od našich odběratelů a příznivců ve Věští Omaze a z různých částí venkova, kteří důtklivě po- ukazují, že náš časopis, na který mají předplaceno, správně nedo- stávají a dožadují se, abychom jim—každé ztracené číslo ihned nahradili. Žádosti všech jsme vždy neprodleně vyhověli, přece ale mnozí z nich znovu a znovu nám — někdy dosti nešetrným způsobem — připomínají, proč vlastně zase časopis správně ne- dostávají.

příčiny nabražovati. Jsou mnozí, kteří se domýšlejí, že, když si na časopis předplatě- jí, jediné závod jest zodpovědným za správnou jeho dodávku. Při tom však neuvažují, že závod, jakmile časopis dodá na poštu, nemá o jeho další dopravě žádné kontroly a následovně nemůže bý- ti za ztrátu čísel zodpovědným. Ještě jednou všechny et. přízniv- ce uvědomujeme a podotýkáme: V případě nepravdivé dodávky "Pokrok" vždy nejdříve hlaste se na poštovní úřadě nebo u po- štička a zajistě shledáte, že bude váš mnohdy nejen "ztracené" číslo doručeno, ale bude vám pak též časopis pravidelně dodáván. V číste— Vydavatelé "Pokroku".

V Evropě slaví pří- liš mnoho svátků

John R. Mott, generální sekret- ář mezinárodního Svazu Y. M. C. A., ve svém plánu pomoci k re- stauraci válkou poškozených zemí, praví, že Evropa slaví příliš mno- ho svátků. Polsko, dle prohlášení p. Motta, má devadesát svátků v roce vedle nedělí a Rumunsko má nepočetné dvakrát tak velký počet. "To znamená zahálku, jež vede k politickému neklidu," praví Dr. Mott. Dr. Mott soudí, že E- vropě se nepomůže poskytnutím potravin. Mohlo by jí býti pomo- ženo opatřením práce, tak aby re- konstrukce stala se možností.

1842 P & O 1920 Little Genius samočinně zvedací traktorový pluh TENTO pluh pracuje pozoruhodně dobře International Harvester traktory. A žádný druhý pluh nikdy nedocílil úspěchu a oblíbenosti P. & O Little Genius traktorového pluhu. Jest to pluh, o kterém se na všech národních s traktorovými pluchy demonstrací nejvíce hovořilo. 1 S 1 řidičem traktorový pluh — Little Genius a International nebo Titan traktor — Ideální pro jednoho člověka výprava. Little Genius jest samočinně zvedací pluh a jeden člověk řídí obojí, traktor i pluh, spodek se zvedá a spončí pomocí jednoho lana, umístěného v dosahu řidiče traktoru. Spojovací zařízení chrání obojí, pluh i traktor proti poškození, když narazí na kame- ny nebo skryté kořeny. Little Genius má všechny výhody síly, jednoduchosti a snadné- ho řízení, s nimiž očekáváte shledati se u kteréhokoliv pluhu, nesoucího P & O obcho- dní známku—výhody, jimiž se tyto pluchy po- více jak tři generace vyznačovaly. Navštivte International obcho- dňka a ten nechť vám vysvětlí vý- hody P & O Little Genius. P & O traktorové pluchy jsou též vyrá- běny s disky. Dopíste si o cenník. INTERNATIONAL HARVESTER COMPANY CHICAGO OF AMERICA UNGEREN USA